

ת"פ 34041/02/15 - מדינת ישראל נגד שלומי דיין

בית משפט השלום באילת

10 אוגוסט 2016
ו' אב תשע"ו

ת"פ 34041-02-15 מדינת ישראל נ' דיין
תיק חיצוני: 497014/2014

בפני כב' השופט גל שלמה טייב
המאשימה:
מדינת ישראל
באמצעות עו"ד אסף בר יוסף -פרקליטות מחוז דרום
נגד
הנאשם:
שלומי דיין
באמצעות עו"ד נמרוד אבירם -סניגוריה ציבורית

החלטה בעניין טענה מקדמית לפגם או פסול בכתב האישום

1. עניינה של החלטה זו בטענתו המקדמית של הנאשם, לפיה על בית המשפט להורות כי התנהגות הנאשם, עת בעט, לכאורה בפלג גופו של השוטר תומר מרציאנו, מצדיקה את העמדתו לדין בגין עבירה אחת ולא שתיים, כפי שייחסה לו המאשימה וזאת בהתאם לסעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - חסד"פ).
2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של **תקיפת שוטר** לפי סעיף 273 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין) (שתי עבירות), **הכשלת שוטר** לפי סעיף 275 לחוק העונשין, **העלבת עובד ציבור** לפי סעיף 288 לחוק העונשין, **איומים** לפי סעיף 192 לחוק העונשין ו**תקיפה הגורמת חבלה של ממש** לפי סעיף 380 לחוק העונשין.
3. מעובדות כתב האישום, הרלבנטיות לטענת הנאשם, עולה כי עת הגיע הנאשם אזוק לתחנת המשטרה, ביקש מהשוטר תומר מרציאנו (להלן - השוטר או תומר) לשחרר במעט את אחיזת האזיקים שעל רגליו. כשהתכופף תומר על מנת לעשות את שנתבקש על ידי הנאשם, בעט הנאשם בפלג גופו העליון. כתוצאה מתקיפה זו נזקק תומר לטיפול רפואי בבית החולים "יוספטל" ונמצא כי סובל מ"קונטוזיה באמה השמאלית".

טיעוני הצדדים:

4. בישיבת המענה, ביום 08.05.16, טען ב"כ הנאשם כי נפל פגם בכתב האישום ולפיו המאשימה ייחסה לנאשם שתי עבירות - תקיפת שוטר וגרימת חבלה של ממש - בגין מעשה התקיפה המתואר וזאת שלא לצורך. (ב"כ הנאשם טען כי אף העבירה של העלבת עובד ציבור הוגשה בניגוד לעולה מפסק דין אונגרפלד והנחיות היועמ"ש שבאו בעקבותיו ואולם אין צורך לדון בטענה זו, שכן המאשימה הודיעה כי

עבירה זו תימחק מכתב האישום).

5. המאשימה בתגובתה טענה כי מדובר בשתי עבירות שונות, ואולם האחת התנהגותית והשנייה תוצאתית ובמצב בו שוטר נפצע/נחבל, אין מנוס מלייחס לנאשם את שתי העבירות שיוחסו לו, שכן העבירה של תקיפת שוטר אינה כוללת רכיב של חבלה ובכך יש כדי לשקף נכונה את שהתרחש באירוע ובכלל זה את תוצאותיו.

6. בתגובתו המשלימה, טען ב"כ הנאשם כי אמנם למאשימה הפרורגטיבה לבחור מהו הערך המוגן העיקרי שנפגע ובהתאם לכך לייחס לנאשם את העבירה הרלבנטית, כשלצידה לפרט את הנסיבות אודות מיהות הנפגע או תוצאות המעשה, אך אין מקום והצדקה להרחבה ופרוט כל רכיב כעבירה נפרדת. עוד הוסיף ב"כ הנאשם כי טענת המאשימה ולפיה העבירה של תקיפת שוטר אינה כוללת מצב בו השוטר נחבל או נפצע אינה מעוגנת בפסיקה, תוך שהוא מפנה למקרים בהם על אף שנגרמו חבלות לשוטרים נמנעה המאשימה מלייחס שתי עבירות ובחרה לייחס עבירה אחת המגלמת את הערך החברתי המוגן העיקרי.

7. המאשימה אף היא הגישה תגובה משלימה, וטענה כי מעשיו של הנאשם פגעו בשני ערכים מוגנים שונים, שניהם בעלי חשיבות רבה - הגנה על שוטרים ושלמות גופו של אדם - המחייבים התייחסות לכל אחד מהם בכתב האישום. עוד טענה המאשימה כי רכיבי העבירות שונים במהותם ולמעט מעשה התקיפה, אין זהות בין יסודות העבירה ועל כן אין עבירה אחת "נבלעת" בשנייה.

דיון והכרעה

8. דין הטענה להידחות.

9. אין חולק כי העבירות של תקיפת שוטר וגרימת חבלה של ממש יוחסו לנאשם בגין מעשה אחד, הבעיטה לעבר פלג גופו העליון של השוטר תומר (עבירה נוספת של תקיפת שוטר יוחסה לנאשם בגין תקיפתו של השוטר בן בוטביה).

10. עוד אין חולק כי בית המשפט רשאי להרשיע נאשם במספר עבירות הנובעות ממעשה אחד ואולם לא ניתן יהיה להענישו יותר מפעם אחת, כעולה מסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982. יוצא, אפוא, כי המאשימה רשאית להגיש כתב אישום, הכולל מספר אישומים בגין אותו מעשה.

לצד זאת, אין מקום כי המאשימה תפעל בדרך של פירוק האירוע העברייני לחוליות משנה שונות, שכל אחת מהן עשויה להקים עבירה פלילית, כאשר אין הצדקה לכך (ראה בעניין זה ע"פ 60/81 **גור נ'**

מדינת ישראל (22.11.82) וכן בש"פ 5284/91 לויאן נ' מדינת ישראל (04.12.91), אליו הפנה ב"כ הנאשם (להלן - בש"פ לויאן).

11. ההכרעה האם המאשימה, במסגרת סמכותה, פעלה כדין וייחסה לנאשם עבירות המשקפות את האירוע העברייני, מבלי "להעמיס" על כתב האישום ועל הנאשם עבירות נוספות שלא לצורך, שעלויות אף לפגוע בהגנתו, צריכה להיות מוכרעת על פי נסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובשים לב לשאלה האם מתקיים "מבחן ההיבלעות", דהיינו האם אחת העבירות כוללת בתוכה את העבירה השנייה, כך שהכללת העבירה השנייה במסגרת כתב האישום היא מיותרת וללא הצדקה עניינית.

12. לצורך הכרעה האם מתקיים "מבחן ההיבלעות" על בית המשפט להיעזר במספר מבחני עזר כגון, האם שתי העבירות בעלות יסוד עובדתי ו/או נפשי זהה, האם קיימת זהות ביחס לערכים המוגנים שעליהם באה להגן כל אחת מהעבירות, הצורך לשקף את האירוע העברייני בצורה המדויקת ביותר (יובהר כי אין מדובר ברשימה סגורה של מבחני עזר) (ראה והשווה בעניין יישום המבחנים השונים ע"פ 132/57 נכט נ' היועץ המשפטי לממשלה (17.12.57), ע"פ 511/73 יחזקאל נ' מדינת ישראל (27.08.74), ע"פ 705/77 ועקנין נ' מדינת ישראל (14.03.79), ע"פ 5905/04 סלומון נ' מדינת ישראל (09.10.07), ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל (31.12.08)).

מן הכלל אל הפרט

13. יישום מבחני העזר עליהם הצבעתי לעיל, מוביל, לטעמי, למסקנה כי העבירה של גרימת חבלה של ממש לא "נבלעת" בעבירה של תקיפת שוטר ואינה יכולה לשמש אך כנסיבה, כהצעת ב"כ הנאשם, כפי שאבהיר להלן:

א. **היסוד העובדתי** - אמנם הרכיב ההתנהגותי בשתי העבירות זהה, אולם בעוד העבירה של תקיפת שוטר הינה עבירה התנהגותית, העבירה של גרימת חבלה של ממש כוללת רכיב תוצאתי. עוד יש להוסיף בעניין זה כי העבירה של תקיפת שוטר כוללת בחובה אף נסיבה ייחודית, עובדת היות המותקף שוטר הנמצא בעת מילוי תפקידו.

ב. **היסוד הנפשי** - שתי העבירות בעלות יסוד נפשי זהה הדורש מחשבה פלילית בלבד, קרי מודעות לכל רכיבי היסוד העובדתי (כשבעניין זה אין נפקות לכך שביחס לעבירה של גרימת חבלה של ממש נדרשת מודעות אף לאפשרות התרחשות התוצאה, דרישה שאינה קיימת ביחס לעבירה של תקיפת שוטר, בהעדר רכיב תוצאתי בעבירה זו).

ג. **הערך החברתי המוגן** - הערכים החברתיים עליהם נועדו להגן כל אחת מהעבירות בחלקם דומים ובחלקם שונים. שתי העבירות נועדו להגן על שלמות גופו של הקורבן, כעולה מהרכיב ההתנהגותי

הנדרש בשתי העבירות ובשים לב להגדרת המונח "תקיפה" המופיע בסעיף 378 לחוק העונשין, הנמצא תחת פרק י' לאותו חוק, שענינו "פגיעות בגוף". ואולם לצד זאת החרג המחוקק את העבירה של תקיפת שוטר מתוך פרק י', על אף כאמור, שעבירה זו נועדה גם להגן על שלמות גופו של השוטר ומיקם את העבירה תחת הפרק העוסק בפגיעה בסדרי שלטון ומשפט (פרק ט' בחוק העונשין) ולא בכדי. המחוקק, לצד הרצון להגן על שלמות גופו של הנתקף, במקרה זה השוטר, בחר לייחד את העבירה של תקיפת שוטרים, מתוך רצון להגן על ערך חברתי נוסף ולא פחות חשוב והוא השמירה על סדרי השלטון ועל היכולת של השוטרים למלא את תפקידם כדין בלא הפרעה.

יוצא, אפוא, כי לצד הערכים המוגנים הדומים, קיימים גם ערכים מוגנים שונים, המצדיקים התייחסות ספציפית ביחס לכל אחד מהערכים על ידי המאשימה ואף של בית המשפט ככל שהנאשם יורשע.

ד. **מדיניות משפטית** - לטעמי, אף מטעמים של מדיניות משפטית אין מקום לקבל את טענת הנאשם. על המאשימה לשקף את התרחשות האירועים, על פי חומר הראיות המצוי ברשותה, באופן המיטבי והמלא.

העובדה כי קיימת לקונה בחוק, הנובעת מכך שהחלק הספציפי בחוק העונשין, עוד לא עבר את השינוי המיוחל, ונסמך, רובו ככולו (ובכלל זה העבירות הנדונות בהחלטה זו) על החקיקה המנדטורית, כך שהעבירות של תקיפת שוטרים על חלופותיהן השונות אין כוללות גם אפשרות של תקיפת שוטרים שגרמה לחבלות (בניגוד לדוגמא, לעבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, שזכתה להתייחסות ספציפית), אינה מצדיקה התעלמות מגרימת אותן חבלות, והסתפקות בציון שלהן כנסיבות בלבד במסגרת כתב האישום. התעלמות שכזו יש בה כדי פגיעה ממשית בערך החברתי המוגן עליו ביקש המחוקק להגן ומעבר לכך היא אינה נותנת את הביטוי המלא לתוצאות שנגרמו כתוצאה מההתנהגות.

14. בשים לב לאמור, אני סבור כי לאחר בחינת מכלול מבחני העזר, לא ניתן לקבוע כי העבירה של גרימת חבלה של ממש "נבלעת" בעבירה של תקיפת השוטר או להיפך.

לא מצאתי בפסיקה שאליה הפנה ב"כ הנאשם כדי לשנות מעמדתו. כך בבש"פ לויאן, נאמר כי לצד הצורך שלא להרבות בסעיפי אישום, ככל שמתעורר צורך להאיר היבט מיוחד של הפרשה, בוודאי מוצדק להוסיף סעיף אישום בהתאם. לטעמי, בעניינו של הנאשם צורך זה קיים ועל כן אין מדובר בריבוי מיותר.

אף בדוגמא אותה ציין ב"כ הנאשם, העולה מכתב האישום בתיק 20916-05-13 אין כדי לשנות את מסקנתי. אמנם בכתב אישום זה צוינו החבלות שנגרמו לשוטר כחלק מנסיבות האירוע, אולם להבדיל מעניינו של הנאשם שבפני, שני הנאשמים, באותו מקרה, הואשמו בעבירה חמורה יותר של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 1274(1) לחוק העונשין.

כך הם פני הדברים גם ביחס להכרעת הדין שצורפה (ת"פ 8024/07). אמנם הנאשם, באותו מקרה הועמד לדין רק בגין גרימת החבלה לשוטרת ולא יוחס לו בגין מעשה זה עבירה של תקיפת שוטר, אולם המדובר היה בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה שהעונש בצידה 20 שנות מאסר, כשחומרת המעשים הצדיקה התמקדות דווקא בתוצאה שנגרמה ולא דווקא במהות הקורבן, שבמקרה זה היתה השוטרת, אך בנסיבות אותו עניין יכול והיה כל אדם אחר (ראה בעניין זה את פירוט נסיבות ביצוע העבירה בסעיף 2 להכרעת הדין).

למותר לציין, כי דווקא הפסיקה אליה הפנתה המאשימה התייחסה באופן ספציפי למקרה דומה בו הועלתה טענה דומה, ויש בה כדי לחזק את המסקנה אליה הגעתי, כי אפשר גם אפשר להעמיד לדין את הנאשם בגין שתי העבירות, במקום בו השילוב בין שתי הוראות החוק משקף באופן נאמן יותר את שהתרחש באירוע.

15. כאמור, לעיל, הטענה המקדמית נדחית.

המזכירות תודיע תוכן החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, ו' אב תשע"ו, 10 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.